

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

25 januari 2001

WETSVOORSTEL

**tot aanvulling van het Burgerlijk Wetboek
met bepalingen aangaande het gezamenlijk
gezag van een ouder met een niet-ouder
en tot wijziging van de wet op
de jeugdbescherming**

(ingediend door mevrouw Els Van Weert en
door de heer Karel Van Hoorebeke)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

25 janvier 2001

PROPOSITION DE LOI

**complétant le Code civil par des dispositions
relatives à l'exercice conjoint de l'autorité
parentale par le père ou la mère et une
tierce personne, et modifiant la loi sur
la protection de la jeunesse**

(déposée par Mme Els Van Weert et
Karel Van Hoorebeke)

SAMENVATTING

Het huidige Burgerlijk Wetboek bevat geen regeling voor personen die het gezag over hun kind alleen uitoefenen doch die samen met een niet-ouder voor dit kind zorgen.

Dit wetsvoorstel beoogt het aanvullen van deze lacune door de rechtbank de mogelijkheid te geven ook de niet-ouder het gezag over dit kind te geven op verzoek van de ouder die het gezag over het kind heeft.

Het verzoek kan ook vergezeld gaan van een verzoek tot wijziging van de familienaam van het kind.

Indien het kind nog in een familierechtelijke betrekking staat tot een andere ouder dient aan bijkomende voorwaarden te worden voldaan.

Het verzoek zal worden afgewezen indien er gegronde vrees bestaat dat de belangen van het kind of van de ouder die niet het ouderlijk gezag uitoefent, kunnen worden geschaad.

RÉSUMÉ

Le Code civil ne comporte pas de réglementation applicable aux personnes qui exercent seules l'autorité sur leur enfant, mais qui s'occupent de cet enfant conjointement avec une tierce personne.

La présente proposition de loi vise à combler cette lacune en donnant au tribunal la possibilité d'accorder l'autorité sur cet enfant au tiers également, et ce, à la demande du père ou de la mère exerçant l'autorité sur l'enfant.

La demande peut également être accompagnée d'une demande de modification du patronyme de l'enfant.

Il doit être satisfait à des conditions supplémentaires s'il existe encore des rapports de droit familial entre l'enfant et un autre père ou une autre mère.

La demande sera rejetée s'il existe une crainte fondée qu'il puisse être porté préjudice aux intérêts de l'enfant ou du père ou de la mère qui n'exerce pas l'autorité parentale.

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 50 0000/000 :	Parlementair document van de 50e zittingsperiode + nummer en volgnummer	DOC 50 0000/000 :	Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA :	Questions et Réponses écrites
CRIV :	Integraal Verslag (op wit papier, bevat de bijlagen en het Beknopt Verslag, met kruisverwijzingen tussen Integraal en Beknopt Verslag)	CRIV :	Compte Rendu Intégral (sur papier blanc, avec annexes et CRA, avec renvois entre le CRI et le CRA)
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)	CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)
CRABV :	Beknopt Verslag (op blauw papier)	CRABV :	Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)
PLEN :	Plenum (witte kaft)	PLEN :	Séance plénière (couverture blanche)
COM :	Commissievergadering (beige kaft)	COM :	Réunion de commission (couverture beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers Bestellingen : Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.deKamer.be e-mail : alg.zaken@deKamer.be	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants Commandes : Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.laChambre.be e-mail : aff.generales@laChambre.be
---	--

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Sinds geruime tijd bestaat er een grote diversiteit aan samenlevingsvormen in onze maatschappij. Het huwelijk is lang niet het enige verband waarbinnen kinderen worden opgevoed.

Heel wat kinderen worden opgevoed door partners van hetzelfde geslacht of in nieuw samengestelde gezinnen waarin één van de ouders niet de biologische ouder van het kind is.

Ondanks recente initiatieven van de wetgever blijft een grote kloof bestaan tussen de maatschappelijke realiteit en het wettelijke kader. Zo bevat het huidige Burgerlijk Wetboek geen specifieke regeling voor personen die het gezag uitoefenen samen met een niet-ouder. Dit wetsvoorstel wil de kloof dichten tussen de maatschappelijke realiteit en het juridische kader. Het gaat om een regeling voor het sociaal ouderschap: in het belang van het kind wordt de band van het kind met de feitelijke opvoeders of verzorgers juridisch erkend.

Dit wetsvoorstel gaat uit van twee belangrijke principes.

Een eerste belangrijk principe betreft de prioriteit van het belang van het kind. De feitelijke kind-ouder-relatie wordt juridisch vastgelegd en zorgt voor verplichtingen van de andere partner ten aanzien van het kind (onderhoudsplicht) en geeft meer stabiliteit (voogdij bij overlijden van de biologische ouder). Deze juridische stap is verantwoord omdat vandaag voldoende onderzocht en wetenschappelijk gestaafd is dat er geen specifieke psycho-sociale problemen ontstaan bij kinderen die opgroeien in een gezin met ouders van eenzelfde geslacht.

Het tweede principe handelt over de gelijkheid van kansen en het opheffen van discriminaties ten opzichte van verschillende samenlevingsvormen.

Het wetsvoorstel gaat er vanuit dat de afstammingsregels zoals bepaald in het Burgerlijk Wetboek gerespecteerd worden én dat de verantwoordelijkheid van beide biologische ouders, ook na het afbreken van het huwelijk of de relatie, blijft bestaan. Maar dit betekent niet dat de ouders tegen hun uitdrukkelijke wens in deze verantwoordelijkheid moeten blijven uitoefenen. Op verzoek van beiden of één van beiden kan de jeugdrechter in het belang van het kind het gezag aan één van beiden

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Il existe depuis longtemps une grande diversité de formes de vie commune au sein de notre société. Le mariage n'est plus le seul cadre dans lequel les enfants sont éduqués.

De nombreux enfants sont éduqués par des partenaires du même sexe ou au sein de familles recomposées, dans lesquelles un des parents n'est pas le parent biologique de l'enfant.

En dépit des initiatives prises récemment par le législateur, le fossé entre la réalité sociale et le cadre légal demeure profond. C'est ainsi que le Code civil ne contient aucune disposition spécifique applicable aux personnes qui exercent l'autorité parentale conjointement avec une tierce personne. La présente proposition de loi vise à combler le fossé entre la réalité sociale et le cadre juridique. Elle vise à organiser la parenté sociale : le lien qui unit l'enfant à ceux qui assurent en fait son éducation ou sa garde est reconnu juridiquement, et ce, dans l'intérêt de celui-ci.

La présente proposition de loi procède de deux principes importants.

Le premier de ces principes est la primauté de l'intérêt de l'enfant. La relation factuelle parent-enfant est définie sur le plan juridique, entraîne des obligations vis-à-vis de l'enfant dans le chef de l'autre partenaire (obligation alimentaire) et confère une plus grande stabilité (tutelle en cas de décès du parent biologique). Cette formalisation juridique se justifie, dans la mesure où il a été établi à suffisance scientifiquement que les enfants qui grandissent dans une famille où les parents sont du même sexe n'ont pas de problèmes psychosociaux spécifiques.

Le second principe concerne l'égalité des chances et la suppression de discriminations à l'égard de différentes formes de vie commune.

La proposition de loi suppose le respect des règles de la filiation fixées par le Code civil et le maintien de la responsabilité des deux parents biologiques, même après la dissolution du mariage ou de la relation. Cela n'implique cependant pas l'obligation pour les parents de continuer à exercer cette responsabilité contre leur volonté explicite. A la demande du père ou de la mère, ou des deux parents, le juge de la jeunesse peut, dans l'intérêt de l'enfant, attribuer l'autorité à un des deux pa-

doen toekomen. Dit opent de weg om degene die geen afstammingsrelatie met een kind heeft, maar wel in diens opvoeding en verzorging voorziet, mede met het ouderlijk gezag te belasten.

Gezamenlijk gezag kan in een behoefte voorzien door de bestaande betrekking met een andere ouder in stand te laten en de verantwoordelijkheid ten aanzien van de opvoeding en de verzorging van een kind door een nieuwe partner van de met het gezag belaste ouder, juridisch inhoud te geven.

Naar Nederlands model krijgen de biologische ouder en een persoon waarmee de ouder een dichte relatie heeft, de mogelijkheid om via de jeugdrechtbank samen belast te worden met het ouderlijk gezag. Dit kan van zodra het biologische ouderschap van één ouder vaststaat. In de hypothese dat de afstamming ten opzichte van de biologische vader en moeder vaststaat, staat dezelfde optie open vermits voldaan is aan een dubbele voorwaarde: de biologische ouder en zijn of haar partner moeten gedurende minstens één jaar samen het kind hebben opgevoed en de biologische ouder moet gedurende drie jaar alleen belast geweest zijn met het ouderlijk gezag.

Bovendien moet duidelijk gesteld worden dat deze regeling betreffende het gezamenlijk ouderlijk gezag geldt voor zowel ouderschap dat gebaseerd is op een biologische band met het kind als op basis van adoptie. Dit principe is vooral voor koppels van een zelfde geslacht van belang, in afwachting van een gelijke behandeling op het vlak van de adoptieregeling.

Aan gezamenlijk gezag zijn rechten en plichten verbonden: de partners die het gezamenlijk ouderlijk gezag uitoefenen zijn verantwoordelijk voor de persoon en voor de goederen van het kind. De persoon die samen met de ouder het ouderlijk gezag uitoefent, is verplicht levensonderhoud te verstrekken aan het kind. Deze verplichting kan blijven bestaan nadat de partners uit elkaar zijn gegaan.

De jeugdrechtbank krijgt de taak de diverse belangen tegen elkaar af te wegen. Er wordt rekening gehouden met de partner van de biologische of adoptie-ouder, maar ook met de biologische of adoptie-ouder zelf. Zo kan de partner van de biologische ouder nooit het ouderlijk gezag uitoefenen wanneer beide biologische ouders titularis zijn van het ouderlijk gezag. Elke beslissing moet genomen worden vanuit het belang van het kind en bovendien moet een kind ouder dan twaalf jaar voorafgaandelijk worden gehoord.

Cette faculté octroyée au juge permettra de conférer également l'autorité parentale à celui ou celle qui, sans avoir de relation de filiation avec un enfant, subvient néanmoins à son éducation et à son entretien.

L'exercice conjoint de l'autorité peut répondre à un besoin, en maintenant en l'état le rapport existant avec un autre père ou une autre mère tout en organisant juridiquement la responsabilité en matière d'éducation et d'entretien d'un enfant par le nouveau partenaire du parent investi de l'autorité parentale.

Nous proposons que, comme le prévoit la législation néerlandaise, le parent biologique et une personne avec laquelle il ou elle entretient une relation étroite aient la possibilité d'être investi(e)s conjointement de l'autorité parentale par le tribunal de la jeunesse. Cette possibilité pourra se concrétiser dès le moment où la parenté biologique d'un des parents sera établie. Dans l'hypothèse où la filiation par rapport aux deux parents biologiques est établie, la même possibilité existe, à condition qu'il soit satisfait à une double condition : le père ou la mère biologique et sa ou son partenaire doivent avoir élevé l'enfant ensemble pendant au moins un an et le père ou la mère biologique doit avoir été investi(e) seul(e) de l'autorité parentale pendant trois ans.

Il faut en outre préciser clairement que ces règles relatives à l'exercice conjoint de l'autorité parentale s'appliquent aussi bien en ce qui concerne la parenté biologique que la parenté adoptive. Ce principe est surtout important pour les couples homosexuels, en attendant qu'ils soient traités sur le même pied que les couples hétérosexuels en matière d'adoption.

L'exercice conjoint de l'autorité parentale induit des droits et des obligations : les partenaires qui exercent conjointement l'autorité parentale sont responsables de la personne et des biens de l'enfant. La personne qui exerce l'autorité parentale conjointement avec le père ou la mère est tenue de pourvoir à l'entretien de l'enfant. Cette obligation peut subsister après que les partenaires se sont séparés.

Le tribunal de la jeunesse est chargé d'évaluer les divers intérêts en présence. Il est tenu compte du partenaire du parent biologique ou adoptif ainsi que du parent biologique ou adoptif lui-même. C'est ainsi que le partenaire du parent biologique ne peut jamais exercer l'autorité parentale si les deux parents biologiques sont titulaires de l'autorité parentale. Chaque décision doit être prise en fonction de l'intérêt de l'enfant et, en outre, l'enfant âgé de plus de douze ans doit être préalablement entendu.

Dit wetvoorstel biedt ook aan koppels van hetzelfde geslacht de mogelijkheid om samen gezag uit te oefenen over de kinderen die ze samen opvoeden. Met deze aanpassing van het Burgerlijk Wetboek wordt bijvoorbeeld de mogelijkheid gecreëerd om binnen een lesbische relatie het gezag over de kinderen gezamenlijk uit te oefenen door de juridische moeder en haar vrouwelijke partner.

Een gelijkaardige regeling voor het gezamenlijk gezag door ouders van gelijk geslacht bestaat in het Nederlands burgerlijk recht. Deze regeling is sinds 1 januari 1998 van kracht.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Art. 2

De artikelen onder titel *IXbis* regelen het ouderlijk gezag dat door de juridische ouder samen met een ander dan de ouder kan uitgeoefend worden. De toevoeging van titel *IXbis* na titel IX is logisch, aangezien het gezamenlijk ouderlijk gezag een bijzondere vorm van ouderlijk gezag betreft.

Artikel 387*ter*, eerste lid handelt over de mogelijkheden m.b.t. het gezamenlijk ouderlijk gezag in het geval het gezag bij één ouder berust. Hierbij wordt gedacht aan kinderen van onder meer niet gehuwde ouders, waarvan de man het kind niet erkend heeft of aan via kunstmatige inseminatie verwekte kinderen, bijvoorbeeld binnen een lesbische relatie. Op verzoek van een ouder die met het eenhoofdig gezag is belast en een ander dan de ouder kan de rechtbank hen met het gezamenlijk gezag belasten. Aan de voorwaarde 'nauwe persoonlijke betrekking' zal in principe voldaan zijn als ze op de dag van het verzoek gedurende ten minste een aaneengesloten periode van een jaar onmiddellijk voorafgaand aan het verzoek gezamenlijk de zorg voor het kind hebben gehad. Het principe van gezamenlijk ouderlijk gezag wil een lacune in de wetgeving opvullen en legt daarbij de nadruk op het belang van het kind.

Het tweede lid van hetzelfde artikel bepaalt de voorwaarden waaraan moet voldaan worden ingeval het ouderlijk gezag van zowel de moeder als de vader vaststaat. In dergelijke gevallen worden er twee cumulatieve voorwaarden gesteld:

a) de ouder en de ander waarmee hij het gezamenlijk gezag wil uitoefenen dienen op de dag van het verzoek gedurende een aaneengesloten periode van ten minste een jaar gezamenlijk voor het kind te hebben gezorgd. Deze bepaling benadrukt de vereiste van duurzaamheid waaraan de relatie moet voldoen.

La présente proposition de loi offre également aux couples homosexuels la possibilité d'exercer conjointement l'autorité parentale sur les enfants qu'ils élèvent ensemble. Cette adaptation du Code civil permet, par exemple, que, dans un couple lesbien, l'autorité parentale soit exercée conjointement par la mère légale et sa partenaire.

Le droit civil néerlandais connaît des règles similaires relatives à l'exercice de l'autorité parentale par des parents de même sexe. Cette législation est entrée en vigueur le 1er janvier 1998.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Art. 2

Les articles du titre *IXbis* réglementent l'autorité parentale qui peut être exercée par le père ou la mère juridique conjointement avec une tierce personne. L'insertion du titre *IXbis* après le titre IX est logique, étant donné que l'autorité parentale conjointe constitue une forme particulière d'autorité parentale.

L'article 387*ter*, alinéa 1er, traite des possibilités d'instauration d'une autorité parentale conjointe dans le cas où un seul des parents est investi de l'autorité parentale. On songe en l'espèce aux enfants notamment de couples non mariés, dont l'homme n'a pas reconnu l'enfant, ou aux enfants conçus par insémination artificielle, par exemple dans le cadre d'une relation lesbienne. Le tribunal peut attribuer l'autorité conjointe au père ou à la mère qui est investi(e) de l'autorité parentale et à un tiers, qui en font la demande. Il sera en principe satisfait à la condition de « relation personnelle étroite » si, à la date de la demande, les demandeurs se sont occupés ensemble de l'enfant pendant une période ininterrompue d'au moins un an précédant immédiatement la demande. Le principe de l'exercice conjoint de l'autorité parentale vise à combler une lacune de la législation tout en mettant l'accent sur l'intérêt de l'enfant.

L'alinéa 2 de cet article énonce les conditions auxquelles il doit être satisfait si l'autorité parentale est établie aussi bien dans le chef du père que dans celui de la mère. Dans ce cas, il doit être satisfait à deux conditions cumulatives :

a) le père ou la mère et la personne avec laquelle il ou elle entend exercer conjointement l'autorité parentale doivent, au jour de la demande, s'être occupés ensemble de l'enfant pendant une période ininterrompue d'un an au moins. Cette disposition souligne le caractère durable que doit avoir la relation.

b) de tweede vereiste die wordt gesteld is drie jaar ouderlijk gezag in hoofde van één ouder. Deze vereiste kan lichtvaardig gebruik van het gezamenlijk gezag voorkomen: na een scheiding kan niet op korte termijn met een nieuwe partner het gezag worden verkregen, eerst dient de situatie van de ouder die met het gezag belast is in relatie tot de andere partner bestendig te zijn. Ook als de andere ouder niet instemt met het verzoek dient aan de termijn van drie jaar eenhoofdig gezag te zijn voldaan. Zo kan, wanneer reeds ten tijde van het huwelijk een ouder van het gezag was ontheven en de ander alleen met het gezag was belast, binnen drie jaar na de scheiding om gezamenlijk gezag worden verzocht.

Het derde lid bepaalt dat indien gegronde vrees bestaat dat bij de inwilliging van het verzoek de belangen van het kind zouden worden verwaarloosd, het verzoek wordt afgewezen. Ook met de belangen van de andere ouder wordt rekening gehouden: hij kan zijn mening omtrent het gezamenlijk gezag kenbaar maken. Bezwaar van zijn kant leidt niet zonder meer tot afwijzing van het verzoek. Daartoe wordt pas overgegaan als de bezwaren die hij aanvoert aanleiding geven tot gegronde vrees voor verwaarlozing van de belangen van het kind.

Tot slot regelt het vierde lid de mogelijkheden en beperkingen m.b.t. de wijziging van de geslachtsnaam van het kind. Een verzoek tot gezamenlijk gezag kan vergezeld gaan van een verzoek tot wijziging van de geslachtsnaam van het kind in de geslachtsnaam van de met het gezag belaste ouder of de ander.

In het artikel worden tevens drie afwijzingsgronden gestipuleerd:

- het kind van twaalf jaar of ouder kan bezwaar uiten tegen de naamsverandering en heeft op dit vlak dus vetorecht;
- indien het verzoek om met het gezamenlijk gezag over het kind te worden belast in het geheel wordt afgewezen, vindt ook de verzochte wijziging van de geslachtsnaam geen doorgang;
- een derde afwijzingsgrond voor een naamswijziging betreft het belang van het kind. Als de naamswijziging niet in het belang van het kind is, zal het verzoek worden afgewezen, ook als het kind zelf geen bezwaar maakt.

Artikel 387*quater* bepaalt in een eerste lid dat in geval van overlijden van de met het gezag belaste ouder die gezamenlijk met een ander dan een ouder het gezag uitoefende, de andere van rechtswege de voogdij verkrijgt.

b) la deuxième condition est que l'autorité parentale doit avoir été exercée pendant trois ans par un des parents. Cette condition permet d'éviter les recours inconsidérés à l'autorité parentale conjointe : celui qui vient de se séparer ne pourra exercer l'autorité parentale avec un nouveau partenaire. La situation du père ou de la mère chargé(e) de l'exercice de l'autorité parentale doit d'abord s'être stabilisée quant à sa relation avec son partenaire. Même en cas d'opposition de l'autre parent, il doit être satisfait à la condition relative à la durée de l'exercice de l'autorité parentale par le seul père ou la seule mère. C'est ainsi que si, pendant la durée du mariage, un des parents avait déjà été déchu de l'autorité parentale et que celle-ci avait été confiée à l'autre parent, l'exercice conjoint de l'autorité pourra être demandé dans les trois ans de la séparation.

L'alinéa 3 dispose que s'il existe des craintes fondées que l'acceptation de la demande soit contraire aux intérêts de l'enfant, la demande est rejetée. Il est également tenu compte des intérêts de l'autre parent : il peut faire connaître son point de vue concernant l'exercice conjoint de l'autorité parentale. Le fait qu'il formule des objections n'entraîne pas automatiquement le rejet de la demande. Celle-ci n'est rejetée que si les objections qu'il fait valoir sont de nature à faire craindre à juste titre que les intérêts de l'enfant soient lésés.

Enfin, l'alinéa 4 règle les possibilités et les restrictions en matière de modification du nom patronymique de l'enfant. Une demande d'exercice conjoint de l'autorité parentale peut être accompagnée d'une demande de remplacement du patronyme de l'enfant par celui du parent investi de l'autorité parentale ou de sa partenaire.

Trois causes de rejet de la demande de changement de patronyme sont prévues dans l'article :

- l'enfant âgé de douze ans ou plus peut s'opposer au changement de son nom, ce qui lui donne donc un droit de veto;
- si la demande relative à l'exercice conjoint de l'autorité sur l'enfant est rejetée, la demande de changement du nom patronymique l'est également ;
- la troisième cause de rejet concerne l'intérêt de l'enfant. Si le changement de nom nuit aux intérêts de l'enfant, la demande sera rejetée, quand bien même l'enfant n'y serait pas personnellement opposé.

L'article 387*quater*, alinéa 1er, dispose qu'en cas de décès du père ou de la mère chargé(e) d'exercer l'autorité conjointement avec un tiers, la tutelle échoit de plein droit au tiers.

Er wordt echter een uitzondering in het tweede lid voorzien voor wat betreft de positie van de niet met het gezag belaste overlevende ouder. Deze kan te allen tijde verzoeken met het gezag te worden belast. De gezagswijziging wordt slechts uitgesproken als dat in het belang van het kind is. Daarbij moet de rechter rekening houden met de mogelijke nadelen die verbonden zijn aan verandering van de feitelijke leefsituatie van het kind.

Art. 3

Om de bevoegdheid van de jeugdrechtbank te regelen inzake de toekenning van het gezamenlijk ouderlijk gezag dient de wet op de jeugdbescherming te worden aangepast. In artikel 45, eerste lid, van deze wet wordt de lijst van zaken die bij de jeugdrechtbank aanhangig worden gemaakt, uitgebreid met de nieuwe artikelen 387*ter* en 387*quater* van het Burgerlijk Wetboek.

Els VAN WEERT (VU&ID)
Karel VAN HOOREBEKE (VU&ID)

L'alinéa 2 de l'article précité prévoit toutefois une exception en ce qui concerne le parent survivant qui n'est pas investi de l'autorité parentale. Celui-ci peut à tout moment demander d'être investi de cette autorité. Le transfert de l'autorité parentale n'est prononcé que s'il sert l'intérêt de l'enfant. Le juge se prononcera en tenant compte des éventuels inconvénients qu'entraînera une modification des conditions de vie de l'enfant.

Art. 3

Il est nécessaire d'adapter la loi relative à la protection de la jeunesse pour régler la compétence du tribunal de la jeunesse en matière d'attribution de l'autorité conjointe. La liste des matières dont le tribunal de la jeunesse est saisi, contenue dans l'article 45, alinéa 1er, de cette loi, est étendue aux articles 387*ter* et 387*quater* (nouveaux) du Code civil.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In boek I van het Burgerlijk Wetboek wordt een titel *IXbis* ingevoegd, luidende:

«Titel *IXbis*

Gezamenlijk gezag van een ouder met een niet-ouder

Art. 387ter

Indien het gezag over een kind bij één ouder berust, kan de rechtbank op verzoek van de met het gezag belaste ouder en met de toestemming van de andere dan de ouder die in een nauwe persoonlijk betrekking tot het kind staat, hen gezamenlijk met het gezag over het kind belasten.

In het geval dat het kind tevens in familierechtelijke betrekking staat tot een andere ouder wordt het verzoek slechts toegewezen indien cumulatief aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1° de ouder en de ander dan de ouder moeten op de dag van het verzoek gedurende ten minste een aaneengesloten periode van een jaar onmiddellijk voorafgaande aan het verzoek gezamenlijk de zorg voor het kind hebben gedragen;

2° de ouder die het verzoek doet, moet op de dag van het verzoek gedurende ten minste een aaneengesloten periode van drie jaar alleen met het gezag belast geweest zijn.

Het verzoek wordt afgewezen indien gegronde vrees bestaat dat bij de inwilliging de belangen van het kind of van de andere ouder kunnen worden geschaad.

Een verzoek als bedoeld in het eerste lid kan vergezeld gaan van een verzoek tot wijziging van de familienaam van het kind in de familienaam van de met het gezag belaste ouder of de ander. Een zodanig verzoek wordt afgewezen indien:

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Il est inséré, dans le livre premier du Code civil, un titre *IXbis*, libellé comme suit :

« TITRE *IXbis*

De l'autorité parentale exercée conjointement par le père ou la mère et un tiers

Art. 387ter

Lorsque le père ou la mère exerce seul l'autorité sur un enfant, le tribunal peut, à la demande de celui qui exerce l'autorité et avec l'assentiment de la tierce personne qui a une relation personnelle étroite avec l'enfant, charger le père ou la mère qui exerce l'autorité et cette tierce personne d'exercer conjointement l'autorité sur l'enfant.

Lorsqu'il existe également un rapport de droit familial entre l'enfant et un autre père ou une autre mère, la demande n'est admise que si les conditions suivantes sont toutes deux remplies :

1° le père ou la mère et la tierce personne doivent, au jour de la demande, s'être occupés conjointement de l'enfant pendant une période ininterrompue d'un an au moins précédant immédiatement la demande ;

2° le père ou la mère qui fait la demande doit, au jour de la demande, avoir été chargé d'exercer seul l'autorité pendant une période ininterrompue de trois ans au moins.

La demande est rejetée s'il existe des raisons fondées de craindre qu'en cas d'admission, les intérêts de l'enfant ou de l'autre père ou mère puissent être lésés.

La demande visée à l'alinéa 1er peut être accompagnée d'une demande de substitution du nom patronymique du père ou de la mère ou de la tierce personne chargée d'exercer l'autorité au nom patronymique de l'enfant. Une telle demande peut être rejetée si :

1° het kind, van 12 jaar of ouder, zich verzet tegen een naamswijziging;

2° het verzoek bedoeld in het eerste lid wordt afgewezen;

3° het belang van het kind zich tegen toewijzing verzet.

In voorkomend geval is artikel 931 van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing.

Art. 387^{quater}

Na het overlijden van de ouder die samen met de ander het gezag uitoefende, behoort de voogdij over de minderjarige niet-ontvoogde kinderen van rechtswege aan deze laatste.

Evenwel kan de rechtbank op verzoek van de overlevende ouder die niet het ouderlijk gezag uitoefent, te allen tijde bepalen dat hij alsnog met het gezag wordt belast.

Art. 387^{quinquies}

De verplichtingen die uit de afstamming ontstaan en de bepalingen betreffende het ouderlijk gezag zijn van overeenkomstige toepassing op deze titel.»

Art. 3

In artikel 45 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming worden de woorden «en 367, § 7, laatste lid» vervangen door de woorden «367, § 7, laatste lid en 387ter».

29 november 2000

Els VAN WEERT (VU&ID)
Karel VAN HOOREBEKE (VU&ID)

1° l'enfant, âgé de douze ans ou plus, s'oppose au changement de son nom ;

2° la demande visée à l'alinéa 1er est rejetée ;

3° l'intérêt de l'enfant s'oppose à l'admission.

Le cas échéant, l'article 931 du Code judiciaire est applicable.

Art. 387^{quater}

Après le décès du parent qui exerçait l'autorité parentale avec l'autre parent, la tutelle des enfants mineurs non émancipés appartient de droit au survivant.

Toutefois, le tribunal peut à tout moment, à la demande du parent survivant qui n'exerce pas l'autorité parentale, décider que celui-ci est investi de ladite autorité.

Art. 387^{quinquies}

Les obligations qui naissent de la filiation et les dispositions relatives à l'autorité parentale s'appliquent par analogie au présent titre. »

Art. 3

À l'article 45 de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, les mots « et 367, § 7, dernier alinéa » sont remplacés par les mots « 367, § 7, dernier alinéa, et 387ter ».

29 novembre 2000